

Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-923/11-U

Název kontrolované osoby: Základní škola a Mateřská škola Vilémov, okres Chomutov

Sídlo: Kadaňská 163, 431 54 Vilémov

IČO: 47 795 620

Identifikátor: 600 077 322

Právní forma: Příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Blankou Kopeckou, ředitelkou školy

Zřizovatel: Obec Vilémov

Místo inspekční činnosti: Vilémov, Kadaňská 163 a Náměstí 41

Termín inspekční činnosti: 8. – 10. listopad 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle §174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Kontrolované období: školní rok 2010/2011, 2011/2012 do data inspekce.

Aktuální stav školy

Základní škola a Mateřská škola Vilémov, okres Chomutov má platnou zřizovací listinu a splňuje podmínky pro zařazení do školského rejstříku. Vykonává činnost základní školy mateřské školy, školní družiny a školní jídelny.

Kapacita mateřské školy (dále jen „MŠ“) stanovená ve školském rejstříku je ve sledovaném období posledních tří let naplněna téměř na 100 %. Aktuálně je v jedné věkově smíšené třídě zapsáno 24 dětí. Z tohoto počtu je 7 dětí v posledním roce před zahájením školní docházky včetně 1 dítěte s odkladem školní docházky a 2 děti jsou mladší než tři roky. Vzdělávání je poskytováno za měsíční úplatu ve výši 210 Kč při celodenní docházce, 140 Kč při polodenní docházce a 50 Kč při omezené docházce. Provoz školy je od 6:30 do 15:30 hodin. MŠ poskytuje předškolní vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Studna moudrosti“ (dále jen „ŠVP PV“).

V době inspekce se v 8 třídách základní školy vzdělávalo 124 žáků, což představuje přibližně 82% stanovené kapacity školy. Obec udělila pro tento školní rok škole výjimku z počtu žáků. Žáci základní školy jsou vzděláváni podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Slunečnice“ (dále „ŠVP ZV“) zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“).

Základní škola má pro vzdělávání k dispozici tři budovy (č. 163 pro 6. – 9. ročník, č. 41 pro 1. stupeň a č. 186 pro školní družinu). Zřizovatel ve sledovaných letech uhradil přímo ze svých prostředků rekonstrukci sociálního zařízení (v letech 2009 – 2010) na prvním a druhém stupni základní školy, ve školní družině a v mateřské škole. Dále hradil výměnu oken a vybavení zahrady mateřské školy. Z provozních prostředků poskytnutých zřizovatelem byl také pořízen školní nábytek pro první stupeň základní školy, pro mateřskou školu, vybavení školní jídelny (stoly, židle) a nakoupeny učební pomůcky. Se zapojením do projektu „EU - peníze školám“ se výrazně zlepšily podmínky pro výuku informačních a komunikačních technologií (dále jen „ICT“).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola dostatečně informuje zájemce o své vzdělávací nabídce a způsobu přijímání dětí a žáků v místním zpravodaji, prostřednictvím vývěsek ve škole i v okolních obcích. Podmínky přijímání dětí a žáků ke vzdělávání jsou v souladu s platnými právními předpisy a škola je dodržuje. Rovnost příležitostí ke vzdělávání je zajištěna.

Mateřská škola

Předškolní vzdělávání je realizováno v souladu s cíli stanovenými v ŠVP PV prostřednictvím integrovaných bloků. Důraz je kladen na rozvoj mezilidských vztahů a environmentální výchovu. Všeestrannou vzdělávací nabídku vhodně obohacují pravidelně zařazované poznávací výlety, návštěvy kulturních představení a společné aktivity s partnery (základní škola, rodiče, zřizovatel).

Učitelky vedou děti k osvojování základů klíčových kompetencí a funkčních gramotností, zajišťují dobré psychosociální i materiální podmínky pro předškolní vzdělávání. Děti přirozeně využívaly volně dostupných didaktických pomůcek, materiálů a hraček. Organizaci dne učitelky přizpůsobovaly potřebám a zájmům dětí, poměr spontánních a řízených činností byl vyvážený. Věkově smíšené uspořádání třídy výrazně podporuje

sociální zrání dětí. Úroveň sociální gramotnosti byla nejvíce patrná při hrách a kooperativních činnostech. Děti dokázaly rozvinout hru a spolupracovat, byly ohleduplné, tolerantní k ostatním, respektovaly společně vytvořená pravidla. Otevřeně komunikovaly na úrovni dané jejich věkem a projevovaly se kultivovaně. Dobře zvolená motivace a příznivé klima s partnerským přístupem pozitivně působily na rozvoj osobnosti dětí. Během sledovaných hospitací učitelky využívaly převážně frontální způsob výuky a metody slovní a názorné. Vzhledem k uplatňovaným metodám a formám vzdělávání jsou cíleně rozvíjeny zejména kompetence komunikativní a kompetence k učení. Zvýšenou pozornost učitelky věnují dětem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Děti užívají jednoduchých znaků a pojmů, orientují se v elementárním počtu, dovedou postupovat podle instrukcí i samostatně vyhledávat informace. Využíváním poznatků z tematicky zaměřených vycházek a výletů získávají přirozeným způsobem znalosti přírodovědné, které jsou na velmi dobré úrovni.

Učitelky podporují zdravý tělesný i duševní rozvoj a osobní spokojenost každého dítěte. K podpoře zdravého životního stylu jsou v průběhu roku zařazovány tematické celky zaměřené na zdraví, sportovní akce a výlety. Prostředí školy je bezpečné, děti jsou poučovány o možných rizicích. Počet úrazů v posledních třech letech je minimální. Pitný režim je zavedený.

K přípravě dětí na bezproblémový vstup do základní školy přispívá funkční spolupráce se Speciálně pedagogickým centrem v Měcholupech především v oblasti logopedické péče. Učitelky sledují a zaznamenávají individuální vzdělávací pokroky dětí, rezervy jsou v oblasti jejich systematického vyhodnocování na úrovni třídy. Úspěšnost dětí v navazujícím vzdělávání si pedagožky ověřují v rámci rozhovorů s učitelkami základní školy, pozitivní zpětnou vazbu získávají rovněž od rodičů.

Realizované vzdělávací strategie prokazatelně vedou k postupnému naplňování stanovených očekávaných výstupů, k vytváření základů klíčových kompetencí a k účinné podpoře rozvoje funkčních gramotností dětí. Výsledky vzdělávání odpovídají možnostem a schopnostem jednotlivých dětí.

Základní škola

Škola identifikuje a ve školní dokumentaci eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým vytváří podmínky pro jejich úspěšný rozvoj, respektuje doporučení školských poradenských zařízení, poskytuje informace a poradenskou pomoc žákům i rodičům. Ke dni inspekce škola integrovala 4 žáky do běžných tříd a evidovala 10 žáků s obtížemi či riziky neúspěchu. Škola vhodnými formami organizuje vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (přítomnost asistentky pedagoga, individuální přístup vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídách). Nadané žáky nevykazuje.

Prevence sociálně patologických jevů se v rámci vyučovacích hodin zaměřuje na zdravý životní styl, škola se zapojuje do projektů (např. Zdravé zuby, Ovoce do škol) a nabízí dostatečně pestrou nabídkou volnočasových aktivit. Škole se daří včas omezovat rizikové chování žáků, přesto se potýká se záškoláctvím, které řeší společně se sociálním odborem v Kadani. Škola zajišťuje a udržuje bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků. Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků jsou zakotveny především ve školním řádu a v dalších dokumentech školy. Žáci jsou pravidelně seznamováni s bezpečnostními pravidly při konání všech činností v rámci vzdělávání. Dohled nad žáky je zajištěn. Počet úrazů je dlouhodobě stabilní, úrazy vznikly převážně při tělovýchovných činnostech. Ředitelka školy úrazovost pravidelně vyhodnocuje a přijímá účinná opatření.

Škola plní učební plány dané školním vzdělávacím programem. Disponibilní hodiny na 1. stupni jsou využity k posílení výuky českého jazyka a matematiky, informatika je zařazena v dotaci 4 hodin. Anglický jazyk je vyučován od 1. ročníku (1. a 2. ročník 1 hodina týdně). Na 2. stupni je disponibilními hodinami posílena matematika, fyzika, zeměpis a rodinná výchova. Od 7. do 9. ročníku škola vyučuje druhý cizí jazyk – německý 2 hodiny týdně. Vzdělávací nabídka je doplněna o volitelné předměty, které svým obsahem umožňují realizaci širokých zájmů žáků. Kromě volitelných předmětů škola nabízí mnoho rozmanitých mimoškolních aktivit v zájmových útvarech (např. tělovýchovný, matematický, keramický a další zájmové kroužky).

Školní vzdělávací program je plněn, je však třeba se zaměřit na průkazné zápisy učiva a na plnění výstupů v třídních knihách. V hospitovaných hodinách převládala frontální výuka s dominantní rolí učitele a malým zapojením žáků. Diferencované činnosti zařazeny nebyly, kooperativní výuka jen ojediněle. V mnoha sledovaných hodinách byla ve výuce využita práce s technikou (dataprojektor, interaktivní tabule), v hodině přírodopisu práce s modely. V jazycích převažoval nácvik poslechu, porozumění, málo byla rozvíjena komunikace. Učitelky na 1. stupni využívaly okamžité zpětné vazby, střídání činností společně s průběžnou motivací a hodnocením posilovaly zájem žáků, využívaly pochvalu a povzbuzení. Přestože se škola ve svých dokumentech sebehodnocením a vzájemným hodnocením žáků zabývá, v praxi není využíváno. Hodnocení žáků probíhalo vždy ze strany učitelů, v některých hodinách nebyla práce žáků hodnocena vůbec. Komunikace žáků v cizím jazyce je rozvíjena školními projekty s různou tematikou. V rámci projektu „Adopce na dálku“ škola adoptovala holčičku z Keni, s níž si pravidelně dopisuje. Dopisy v anglickém jazyce píše hlavně žáci 5. a 6. ročníků. Matematickou gramotnost žáci učitelé rozvíjejí řešením problémových situací a praktických úloh z běžného života, jsou vedeni k důslednému dodržování logických postupů, podpoře abstraktní představivosti a vytváření algoritmů. V oblasti sociální gramotnosti je důraz kladen na udržování partnerských vztahů, otevřenou komunikaci a respektování stanovených pravidel.

Výsledkům vzdělávání škola věnuje náležitou pozornost. Systematické hodnocení individuálních výsledků vychází z průběžného sledování prospěchu žáků i potenciálních rizik vzdělávací neúspěšnosti. Individuální i skupinové výsledky vzdělávání žáků jsou sumarizovány a projednávány na pedagogických radách. Nejčastějšími příčinami neprospěchu jsou dle sdělení ředitelky školy snížené studijní předpoklady a problémová absence. Na podporu školní neúspěšnosti mají žáci možnost využívat doučování a konzultační hodiny po dohodě s vyučujícími, zájem ze strany žáků je však minimální. Zákonní zástupci žáků jsou o prospěchu informováni prostřednictvím žákovské knížky, 2x ročně se konají třídní schůzky a 1x v měsíci informační odpoledne. Návštěvnost rodičů je přibližně 25%. Sledování úspěšnosti žáků při přechodu z nižšího na vyšší stupeň vzdělávání má škola usnadněn menším počtem žáků a pedagogických pracovníků, všichni se společně znají a úzce spolupracují.

Celkovou úspěšnost žáků škola sleduje. Dosažená úroveň ve vztahu ke stanoveným cílům je zřejmá, při hodnocení celkových výsledků však dosud převažuje sumarizace nad jejich analytickým zpracováním. Porovnáním prospěchu posledních dvou školních roků bylo zjištěno, že se snížil počet žáků s vyznamenáním (ze 72 na 59), ale zároveň se zmenšilo procento neúspěšnosti žáků z 5% na 3%. K porovnání výsledků vzdělávání ředitelka školy vlastní testy nezadává, úroveň vzdělávání sleduje při hospitacích a vlastním suplování. Externí testy škola nevyužívá z důvodů finanční náročnosti. V loňském školním roce ve spolupráci s pedagogicko psychologickou poradnou z Kadaně se škola zúčastnila testování 5. a 9. ročníků v českém jazyce a matematice. Výsledky většiny žáků se pohybovaly v pásmu okolo průměru. Účast žáků školy v olympiádách různých předmětů

není pravidelná, je ovlivněna malým počtem žáků a tudíž omezenou možností výběru talentovaných žáků.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy splňuje podmínky pro výkon funkce a byla jmenována na základě konkurzu. Ředitelka nejmenovala svého zástupce, operativní chod školy spolu s ní zabezpečují vedoucí učitelky 1. a 2. stupně ZŠ a vedoucí učitelka MŠ. Organizace chodu školy i vnitřní informační systém jsou funkční, oboustranně prospěšná je součinnost ZŠ a MŠ. Řízení základní školy odpovídá její velikosti a typu, je však třeba se zaměřit na řízení mateřské školy z hlediska delegovaných kompetencí a jejich plnění. Škola pravdivě vykazuje údaje o činnosti, dokumentace školy podle § 28 školského zákona je vedena. V průběhu inspekční činnosti byly doplněny údaje ve školním řádu MŠ, ve školní matriční MŠ a v knihách úrazů ZŠ i MŠ.

Vlastní hodnocení základní školy má vysokou vypovídací hodnotu a obsahuje i soubor opatření z něj vyplývajících, avšak vlastní hodnocení MŠ nemá požadovanou strukturu.

Na doporučení České školní inspekce při hodnocení souladu ŠVP PV s RVP PV škola zareagovala a chybějící informace ve vzdělávacím programu doplnila (identifikační údaje, podmínky vzdělávání, vzdělávací obsah, evaluační systém). ŠVP PV splňuje požadavky školského zákona, vychází z podmínek a možností školy. ŠVP ZV byl podle výsledků komparace, kterou provedla Česká školní inspekce, upraven jen částečně. Učební plán byl uveden do souladu s učebním plánem daným RVP ZV, byla doplněna kapitola o autoevaluaci školy. Nebyla dopracována kapitola Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, chybí konkretizace zařazení průřezových témat do osnov předmětů, nebyla odstraněna záměna učiva za výstupy. U některých předmětů jsou místo výchovných a vzdělávacích strategií uvedeny kompetence.

V personální oblasti je patrná snaha ředitelky stabilizovat pedagogický sbor a zlepšit jeho kvalifikovanost. Ve škole pracuje 14 pedagogů. V mateřské škole vyučují 2 učitelky, z nichž 1 je nekvalifikovaná. Na 1. stupni ZŠ jsou 3 vyučující kvalifikované a 1 studuje vysokou školu, na 2. stupni ZŠ jsou z 6 učitelů 2 kvalifikovaní a 3 si doplňují kvalifikaci studiem na vysoké škole. Výchovná poradkyně a školní metodička prevence nemají požadované kvalifikační studium. Dvěma začínajícím učitelkám byl přidělen uvádějí učitel a je jim věnována náležitá péče. Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků obohatilo využití financí z projektu „EU – peníze školám“. Bylo zaměřeno na vzdělávání v anglickém jazyce, na vývojové poruchy učení, na komunikaci pedagoga s problémovým rodičem žáka a ICT.

Škola zajišťuje obnovu a rozvoj materiálně technických podmínek pro realizaci obou ŠVP. Materiální vybavení **mateřské školy** je na dobré úrovni. Účelné využívání volně přístupných her, učebních pomůcek, tělovýchovného náčiní a ostatního materiálu vytváří dobré předpoklady pro naplňování cílů ŠVP PV. Školní zahrada poskytuje dětem podmínky pro široké spektrum aktivit.

Prostorové podmínky **základní školy** jsou využívány maximálně. K výuce slouží kmenové třídy, knihovna vybavená převážně starší literaturou a dvě počítačové učebny (po 8 počítačích). Kromě toho jsou využívány 4 dataprojektory, 4 interaktivní tabule, počítače ve sborovně a ředitelně. Do všech tříd je zaveden internet. Škola má možnost využívat

obecní tělocvičnu v těsné blízkosti budovy 2. stupně. Z hlediska bezpečnosti žáků Česká školní inspekce doporučuje upravit vchod do učebny výpočetní techniky č. 7 tak, aby byl pro žáky bezpečný, osvětlení v této učebně je nevyhovující.

Škola v hodnocených letech 2008 – 2010 hospodařila s finančními prostředky poskytnutými na přímé náklady na vzdělávání ze státního rozpočtu, s finančními prostředky na provoz poskytnutými od zřizovatele. Dalším zdrojem pro školu byly finanční prostředky získané z úplaty za předškolní vzdělávání, za poskytnuté školské služby (školní družina, stravování dětí a žáků) a z provozované hospodářské činnosti (stravování cizích strávníků). Dále škola obdržela finanční prostředky v rámci rozvojových programů MŠMT ČR, které přispěly ke zlepšení finanční situace školy ve sledovaném období.

Učebnice, učební pomůcky byly nakoupeny pro žáky základní školy zejména pro výuku jazyků, dějepisu, zeměpisu. Pro děti mateřské školy byly nakoupeny stavebnice, DVD a knihy. V roce 2009 škola získala finanční dar na realizaci školy v přírodě. V hodnocených letech škola obdržela od úřadu práce finanční prostředky na úhradu mzdových výdajů asistenta pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Podíl státního rozpočtu na celkových neinvestičních výdajích školy tvoří v průměru cca 82,6 %.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání dětí a žáků do předškolního a základního vzdělávání jsou respektovány zásady rovného přístupu. Škola je pro žáky bezpečná s výjimkou vstupu a osvětlení v počítačové učebně č. 7.

ŠVP PV splňuje požadavky školského zákona. ŠVP ZV není v souladu s RVP ZV a je třeba uvedené nedostatky v dané lhůtě odstranit. Oba školní vzdělávací programy jsou plněny. Průběh a výsledky vzdělávání mají standardní úroveň, vzdělávací nabídka školy zabezpečuje široké spektrum potřeb a zájmů dětí a žáků.

Finanční a materiální zdroje umožňují realizaci cílů stanovených ve školních vzdělávacích programech pro předškolní i základní vzdělávání.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 20. prosince 2011 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění nedostatků v bezpečnosti žáků v počítačové učebně č. 7. Oznámení zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Pod Nemocnicí 2381, 440 01 Louny

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb. ve lhůtě do 30. 4. 2012 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků v ŠVP ZV. Zprávu zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Pod Nemocnicí 2381, 440 01 Louny

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pod Nemocnicí 2381, 440 01 Louny.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Ústeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Lounech dne 18. listopadu 2011

(razítko)

Mgr. Hana Podešvová

Podešvová v.r.

Mgr. Jaroslava Boudová

Boudová v.r.

Mgr. Ilona Hronová

Hronová v.r.

Mgr. Martina Hrdá

Hrdá v.r.

Bc. Alena Pospíšilová

Pospíšilová v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Vilémově dne 23. 11. 2011

(razítko)

Mgr. Blanka Kopecká, ředitelka školy v.r.

